

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 656

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 4 mei 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Neutrale bezoekenruimtes - Cliënten en dossiers

Wanneer er, onder andere na het uiteengaan van de ouders, moeilijkheden zijn bij de uitoefening van de omgangsregeling met de kinderen, kan de rechter het gezin doorverwijzen naar een bezoekenruimte, waar de contacten begeleid worden en er gestreefd wordt naar een herstel en normalisering ervan. Gezinnen kunnen ook op vrijwillige basis aankloppen bij zo'n neutrale bezoekenruimte, die meestal ingebed is in de werking van een centrum algemeen welzijnswerk (CAW).

Doorgaans komen de partijen zelf naar de neutrale bezoekenruimte, zodat de contacten tussen hen begeleid kunnen worden. Het is echter ook mogelijk dat medewerkers van de bezoekenruimte naar de gezinnen thuis gaan, om daar de contacten te begeleiden.

In antwoord op schriftelijke vragen (meest recent nr. 541 van 29 mei 2022) verkreeg ik cijfers met betrekking tot het aantal cliënten en dossiers in begeleiding. In een antwoord vernam ik ook dat sinds 1 januari 2022 een nieuw draaiboek werd geïmplementeerd in alle bezoekenruimten. Dat zou er o.a. mee voor moeten zorgen dat de duurtijd van de begeleidingen in de bezoekenruimten meer wordt gestroomlijnd over de verschillende CAW's heen en dat de wachttijd dus niet bepaald wordt door verschillen in aanpak, maar enkel door het aantal aanmeldingen en de beschikbare capaciteit.

Tijdens de plenaire vergadering van 18 januari 2023 zei de minister dat zij, om extra capaciteit te creëren, zou bekijken met de CAW's of dit kan door bezoeken te organiseren zonder daar altijd begeleidingstrajecten aan te koppelen.

1. Hoeveel dossiers waren doorheen 2022 in totaal in behandeling bij een neutrale bezoekenruimte? Hoeveel daarvan werden doorverwezen vanuit een gerechtelijke context? Op hoeveel kinderen hadden die dossiers betrekking? Graag een opdeling per CAW. Hoe verhouden deze cijfers zich tegenover de dossiers die in behandeling waren doorheen de voorgaande jaren? Graag een opdeling per CAW. Wat mag precies verstaan worden onder 'in behandeling'? Gaat het over dossiers die louter zijn aangemeld of over dossiers waarvan de bezoeken zijn opgestart?
2. Hoeveel nieuwe dossiers werden aangemeld bij de neutrale bezoekenruimten in 2022? Voor hoeveel daarvan gebeurde dat vanuit de gerechtelijke context? Op hoeveel kinderen hadden deze dossiers betrekking? Graag een opdeling per CAW. Hoe verhouden deze cijfers zich tegenover de cijfers van de voorgaande jaren? Graag ook hier cijfers opgedeeld per CAW.

**Vlaams
Parlement**

3. Hoeveel dossiers sloten de neutrale bezoekenruimten in 2022 af? Voor hoeveel daarvan werd beslist tot een weigering, opschorting of stopzetting? Graag een opdeling per CAW. Hoe verhouden deze cijfers zich tot de aantallen van de voorgaande jaren? Graag ook hier info per CAW.
4. Hoeveel begeleidingen gebeurden er in totaal in 2022 in een neutrale bezoekenruimte en hoeveel cliënten werden begeleid? Graag een opdeling per CAW. Als er over cliënten wordt gesproken, gaat het dan over gezinnen, over de kinderen, over de ouders of over de kinderen en ouders tezamen?
5. Hoeveel van deze cliënten waren op 1 januari 2022 al in begeleiding en voor hoeveel nieuwe cliënten werd de begeleiding opgestart in de loop van 2022? Wat mag precies verstaan worden onder 'in begeleiding'?
6. Zijn er ook dossiers en cliënten waarvoor enkel bezoeken worden georganiseerd, zonder dat er een begeleiding aan wordt gekoppeld?
Zo ja, over hoeveel dossiers en cliënten ging het in 2022? Graag een opdeling per CAW.
Zo niet, werd ondertussen al bekeken in hoeverre dit georganiseerd zou kunnen worden en hoe het effect kan hebben op de capaciteit?
7. Wat was in 2022 de gemiddelde wachttijd tussen de aanmelding en het eerste bezoek in een neutrale bezoekenruimte? Kan de minister deze cijfers geven per CAW? Hoe verhouden deze cijfers zich tegenover de cijfers van de voorgaande jaren?
8. In hoeverre heeft het draaiboek voor de werking van de bezoekenruimte het gewenste effect gehad met betrekking tot de aanpak van de verschillende bezoekenruimtes en met betrekking tot de wachttijden? Zijn er op dat vlak nog bijstellingen nodig? Wordt er voorzien in een evaluatie van dat draaiboek?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 656 van 4 mei 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. Hieronder vindt u het aantal dossiers in behandeling bij de neutrale bezoekenruimtes van de CAW's. Voor de cijfers van 2021 waren er vorig jaar problemen met de registratietabellen, deze cijfers zijn gecorrigeerd:

	2022	2021	2020	2019
CAW Antwerpen	55	40	45	56
CAW Boom Mechelen Lier	45	47	46	55
CAW De Kempen	29	31	24	27
CAW Limburg	131	147	131	141
CAW Oost-Vlaanderen	145	180	170	197
CAW Brussel	17	25	14	13
CAW Halle Vilvoorde	55	56	53	56
CAW Oost-Brabant	78	69	70	79
CAW Noord-West-Vlaanderen	29	30	36	33
CAW Zuid-West-Vlaanderen	38	45	49	43
CAW Centraal-West-Vlaanderen	26	30	39	43

Ten opzichte van de voorbije jaren stellen we een dalende trend vast. Deze is echter niet bij alle CAW's en overal in dezelfde mate zichtbaar. Een aantal CAW's geven aan dat dit veelal te verklaren is door de krapte op de arbeidsmarkt en het feit dat hierdoor vacatures vaak moeilijk ingevuld kunnen worden en medewerkers die tijdelijk afwezig zijn door ziekte of zwangerschap niet kunnen vervangen worden.

Daarnaast blijven de gevolgen van de COVID-crisis nog voelbaar. Tijdens de eerste lockdown moesten de bezoekenruimtes noodgedwongen hun werking stopzetten, waardoor er toen wachtlijsten ontstonden. Op verschillende plaatsen gingen verwijzers er onterecht van uit dat de bezoekenruimte nog steeds kampt met een wachtlijst, wat zeker niet overal het geval is. Daardoor werden er minder dossiers verwezen naar de bezoekenruimte.

Ten slotte leiden ook heel wat aanmeldingen niet tot een effectief traject. Dat kan omdat de bezoekenruimte niet de meest gepaste hulpverlening is (op dat moment) of omdat één van beide ouders alsnog niet bereid is om het traject op te starten. Deze dossiers zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Het draaiboek m.b.t. de bezoekenruimte dat in 2021 werd uitgewerkt en in 2022 geïmplementeerd werd in alle CAW's, voorziet een intakefase waarbij er met beide ouders een eerste gesprek plaatsvindt. Als beiden akkoord zijn om een begeleiding door het CAW op te starten, vindt er een kennismakingsgesprek plaats met het kind/de kinderen. Dat gesprek wordt aanzien als de effectieve opstart van de begeleiding. In alle dossiers die in 2022 werden geregistreerd, heeft dus minstens het gesprek met beide ouders en de betrokken kinderen plaatsgevonden.

Hieronder vindt u het overzicht van het aantal cliënten, jonger dan 25 jaar dat betrokken was bij een begeleiding bezoekenruimte in 2022:

CAW Antwerpen	114
CAW Boom Mechelen Lier	69

CAW De Kempen	44
CAW Limburg	172
CAW Oost-Vlaanderen	205
CAW Brussel	35
CAW Halle Vilvoorde	61
CAW Oost-Brabant	111
CAW Noord-West-Vlaanderen	41
CAW Zuid-West-Vlaanderen	60
CAW Centraal-West-Vlaanderen	42

2. Het CAW beschikt vandaag nog niet over de registratiegegevens van nieuwe dossiers.
3. Hieronder vindt u gegevens over afgesloten dossiers in 2022:

	Niet afgerond	Afgerond	Afgebroken door beschikbaarheid	Afgebroken door cliënt	Afgebroken door dienst	Afgerond met interne doorverwijzing	Afgerond met externe doorverwijzing	Totaal
CAW Antwerpen	4	23	1	4	21	1	1	55
CAW Boom Mechelen Lier	20	9	1	8	6	0	1	45
CAW De Kempen	10	5	0	5	8	0	1	29
CAW Limburg	75	26	2	17	10	1	0	131
CAW Oost-Vlaanderen	82	25	0	11	22	2	3	145
CAW Brussel	8	0	0	1	8	0	0	17
CAW Halle Vilvoorde	27	9	0	12	4	1	2	55
CAW Oost-Brabant	43	13	1	13	5	0	3	78
CAW Noord-West-Vlaanderen	19	3	0	3	4	0	0	29
CAW Zuid-West-Vlaanderen	25	1	0	4	7	0	1	38
CAW Centraal-West-Vlaanderen	8	8	0	6	3	1	0	26

De meerderheid van de dossiers werden dus nog niet afgerond. In ongeveer 15% van de dossiers werd de begeleiding vroegtijdig stopgezet door het CAW. In deze cijfers zitten geen dossiers die werden geweigerd of opgeschort. Indien een begeleiding wordt

geweigerd, gebeurt dat al voor de opstart; die dossiers komen niet in beeld in deze cijfers. Dossiers die in afwachting van een andere begeleiding worden opgeschort, blijven "open" staan. Zij zitten dus vervat in de dossiers die nog niet zijn afgerond.

Ik heb momenteel geen zicht op de cijfers van vorige jaren.

4. Hieronder vindt u het aantal cliënten dat werd begeleid in 2022:

CAW Antwerpen	239
CAW Boom Mechelen Lier	159
CAW De Kempen	98
CAW Limburg	417
CAW Oost-Vlaanderen	468
CAW Brussel	73
CAW Halle Vilvoorde	174
CAW Oost-Brabant	263
CAW Noord-West-Vlaanderen	102
CAW Zuid-West-Vlaanderen	140
CAW Centraal-West-Vlaanderen	97

Het gaat hier over alle betrokkenen bij de begeleiding: verblijfhouders, bezoekers en kinderen. Het aantal begeleidingen in 2022 vindt u terug in vraag 1.

5. Het CAW beschikt vandaag nog niet over deze cijfers. Voor wat begrepen wordt onder 'in begeleiding' verwijs ik graag naar het antwoord op vraag 1.
6. De bezoekerimte van de CAW's biedt een veilige plek met psychosociale hulpverlening voor contact- en relatieherstel tussen ouders en kinderen. De bezoekerimte is er voor herstel van persoonlijk contact na contactbreuk van het minderjarige kind met ouders, grootouders, broers en zussen en andere voor het kind belangrijke personen. Deze werking is gericht op het komen tot een zelfstandige omgangsregeling binnen een afzienbare termijn. Vandaar dat de bezoeken altijd kaderen in een begeleiding.

Er zijn situaties waarbij het werken naar een zelfstandige omgangsregeling, om tal van redenen, niet tot de mogelijkheden behoort. Tot nu toe kunnen deze doelgroepen niet terecht in de bezoekerimte. De CAW's onderzoeken momenteel of ze een breder aanbod kunnen inrichten voor die doelgroepen.

7. Hierbij het overzicht van het gemiddeld aantal dagen tussen het eerste aanmeldingscontact en het eerste bezoek:

	Gemiddeld aantal dagen tussen 1ste Aanmeldings-contact en 1ste Bezoek 2022	Gemiddeld aantal dagen tussen 1ste Aanmeldings-contact en 1ste Bezoek 2021
CAW Antwerpen	225	289
CAW Boom Mechelen Lier	111	158
CAW De Kempen	147	270
CAW Limburg	115	107
CAW Oost-Vlaanderen	117	158
CAW Brussel	127	195
CAW Halle Vilvoorde	153	131
CAW Oost-Brabant	187	302
CAW Noord-West-Vlaanderen	58	49
CAW Zuid-West-Vlaanderen	192	197
CAW Centraal-West-Vlaanderen	109	157

Bij nagenoeg alle CAW's is dit gemiddeld aantal dagen gedaald, in een aantal gevallen zelfs sterk tot zeer sterk. Het lijkt erop dat de implementatie van het gemeenschappelijk draaiboek een positief effect heeft op het dossiervoorloop.

Tussen het eerste aanmeldcontact en het eerste bezoek zijn er ook verschillende contacten met de cliënten, zoals een intakegesprek met beide ouders, een kennismakingsgesprek met het kind en in geval van een wachttijd voor dat de begeleiding kan opstarten bieden CAW's vaak ook een groepssessie psycho-educatie aan.

8. Het CAW heeft geen impact op het aantal aanmeldingen bij/ verwijzingen naar de bezoekerimte, en de mogelijke wachtlijsten die daaruit voortkomen. Het draaiboek heeft tot doelstelling om de methodische aanpak in de verschillende bezoekerimtes op elkaar af te stemmen en de kwaliteit van de hulpverlening te versterken. Het draaiboek wordt op dit moment doorontwikkeld met de bedoeling om de kwaliteit van zorg blijvend te verhogen.